

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Theater van de Zuyd Hogeschool alsmede tot het toekennen van het bijzonder (kwaliteits)kenmerk Intermedialiteit

	Gegevens	
datum	Naam instelling	: Zuyd Hogeschool
30 juni 2015	Naam opleiding	: hbo-bachelor Theater (240 ECTS)
onderwerp	Datum aanvraag	: 17 november 2014
Besluit	Graad opleiding	: Bachelor of Arts
accreditatie hbo-bachelor	Variant opleiding	: voltijd
Theater van de Zuyd	Afstudeerrichtingen	: Acteur; Performer; Regisseur; Theatervormgever
Hogeschool	Locatie opleiding	: Maastricht
(003447)	Datum goedkeuren	
uw kenmerk	panel	: 19 mei 2014
U1400659/SN	Datum locatiebezoeken	: 26 en 27 juni 2014
ons kenmerk	Datum visitatierapport	: oktober 2014
NVAO/20151893/AH		

bijlagen

2 Aanvullende informatie

De NVAO heeft bij brief van 12 maart 2015 de instelling toelichting gevraagd over het bijzonder kenmerk Intermedialiteit. Verzoek aan de commissie was om schriftelijk in een concrete taal uit te leggen wat het bijzonder kenmerk behelst, zodat dit voor een bredere doelgroep begrijpelijk is. Bij brief van 20 april 2015 heeft de NVAO de toelichting ontvangen. De toelichting is opgenomen in het 'Advies van het visitatiepanel'. De NVAO heeft de toelichting in haar oordeelsvorming betrokken.

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding goed heeft bevonden en heeft geadviseerd tot toekenning van het bijzonder (kwaliteits)kenmerk Intermedialiteit. Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de bacheloropleidingen Theater en Docent Theater van de Zuyd Hogeschool. Het panel heeft beide opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

Inlichtingen

Dagmar Provijn
+31 (0)70 312 23 41
d.provijn@nvaio.net

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300
info@nvaio.net | www.nvaio.net

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel.

Het panel beoordeelt de kwaliteit van de opleiding Theater van de Toneelacademie van Zuyd Hogeschool als goed. De vierjarige, voltijdopleiding Theater kent de volgende afstudeerrichtingen: acteur, performer, regisseur en theatervormgever.

Het panel heeft daarnaast het bijzonder kenmerk Intermedialiteit beoordeeld en vindt dat dit kenmerk voldoet.

Beoogde eindkwalificaties

De Toneelacademie leidt studenten op voor het theatervak. De beginnend acteur is zowel autonoom als toegepast kunstenaar die zich in zijn ambacht heeft toegelegd op zijn eigen instrument (lichaam en stem). Hij kan een rol geloofwaardig vertolken in verschillende omstandigheden (voor camera, in een zaal, op locatie). De performer is een autonoom kunstenaar met een eigen universum. Hij creëert zijn eigen verhaal op het snijvlak van podiumkunst en andere kunstgebieden. De beginnend regisseur kan zelfstandig regisseren en een team leiden. Hij kan goed communiceren over wat hem bezighoudt. De beginnend scenograaf of kostuumontwerper (theatervormgeving) is een autonoom en toegepast kunstenaar die zelfstandig een concept kan creëren en tot een ontwerp kan komen. Hij moet efficiënt kunnen communiceren met een regisseur, acteur, performer en technicus.

De Toneelacademie gaat uit van de landelijke beroepsbeelden en competenties. Zij kiest voor een brede invulling van deze beroepsbeelden om studenten optimaal op de diversiteit van en de snelle veranderingen in de beroepspraktijk voor te bereiden. De academie besteedt nadrukkelijk aandacht aan het vaktechnisch vermogen van studenten via de Maastrichtse stem- en spraakmethode en de Viewpoint Methode, en aan Intermedialiteit, internationalisering en interculturaliteit. Het panel waardeert deze aanpak waaraan in Maastricht opgeleide theaterprofessionals in de beroepspraktijk worden herkend.

De opleiding ontvangt voor het onderwerp Beoogde eindkwalificaties het oordeel goed.

Programma

De opleiding bestaat uit een intensieve vaktechnische training, zodat studenten zich het theatervak eigen kunnen maken. Daarnaast is er voldoende vrije ruimte om te experimenteren. Het onderzoekend vermogen dat hiervoor nodig is, komt in alle aspecten van de studie terug en wordt ondersteund door de samenwerking met de lectoraten.

Studenten ontwikkelen vaardigheden in de hoofdvakken van de opleiding, het theorieonderwijs en tijdens technische trainingen zoals beweging, spraak en zang. De student leert in projecten en werkplaatsen om samen te werken, om met diverse publieksgroepen om te gaan, en om een concrete productie te realiseren. Via het vak Cultureel Ondernemerschap, maar ook door lessen van gastdocenten en de eigen collectieven die studenten vormen, worden zij zich bewust van de zakelijke kanten van hun toekomstig beroep. Het panel is hierover positief en geeft als suggestie mee om in alle producties van studenten integraal zakelijke elementen te betrekken.

Het panel is ook positief over de diversiteit aan producties en de samenwerking met andere studierichtingen en binnen- en buitenlandse instellingen. De eerste stappen op het terrein van internationalisering zijn gezet en het panel ondersteunt de richting die de

Pagina 3 van 9 Toneelacademie met de Europese Theater Academie inslaat. Door de projecten worden studenten goed op de beroepspraktijk voorbereid.

Het panel stelt vast dat de opleiding niet alleen gevarieerde werkvormen inzet, maar ook die werkvormen die voor dit type onderwijs het meest geschikt zijn, zoals werkplaatsen, projecten en trainingen. Uit de gesprekken is gebleken dat er van een community kan worden gesproken. De Toneelacademie slaagt er dus goed in om een professionele leeromgeving te realiseren.

Om te worden toegelaten tot de Toneelacademie moeten studenten aan de selectiecursus deelnemen. Deze is gericht op het vinden van talent. Gezien de hoge rendementen slaagt de academie erin de meest geschikte en gemotiveerde kandidaten toe te laten. Het panel is net als de studenten positief over het advies voor een studierichting dat in de cursus wordt gegeven.

Studenten kiezen daarmee bewust voor een richting. Ze worden vervolgens in het eerste jaar weer gemengd, maar kijken dan wel met een open blik naar andere studierichtingen.

Het panel is van mening dat het programma van de opleiding intensief is, maar dat gedrevenheid een belangrijk kenmerk van studenten en docenten is, waardoor de studie- en werklast niet als te zwaar worden ervaren. De kleinschaligheid maakt dat eventuele problemen met studievoortgang of deficiënties snel door docenten worden gesignaleerd.

De opleiding ontvangt voor het onderwerp Programma het oordeel goed.

Personeel

De Toneelacademie schenkt veel aandacht aan de beroepservaring die docenten inbrengen, en verlangt dat zij naast hun docentschap ook in de praktijk werkzaam zijn. Alle docenten hebben een relevante, vakinhoudelijke opleiding genoten. De nadruk op het docentschap blijkt onder andere uit de scholing en professionalisering, en ook uit het feit dat nieuwe docenten goed op hun onderwijskundige taken worden voorbereid.

De Toneelacademie beschikt over voldoende docenten om het onderwijs te verzorgen. Verder beschikt de academie over een netwerk waaruit zij geschikte gastdocenten, onder wie veel oud studenten, kan vragen voor specifieke onderdelen van het onderwijs.

De opleiding ontvangt voor het onderwerp Personeel het oordeel goed.

Voorzieningen

Het panel stelt vast dat het gebouw waarin de opleiding is gehuisvest een prachtig oud pand is.

Het is zeer geschikt voor de community-vorming die de Toneelacademie nastreeft. Het gebouw kent echter ook zijn beperkingen. Met de komst van meer studierichtingen en studenten is er een gebrek aan ruimtes, zeker voor projecten. Zuyd hogeschool en de Toneelacademie zijn actief op zoek naar een oplossing voor dit probleem.

Het panel constateert een grote betrokkenheid van docenten bij studenten en is positief over de intensieve begeleiding die de opleiding studenten biedt.

De opleiding ontvangt voor het onderwerp Voorzieningen het oordeel goed.

De Toneelacademie heeft een deugdelijk systeem om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken.

Jaarlijks legt de academie in een notitie de verbeteracties vast. Daarnaast is er een goed werkend informeel kwaliteitszorgsysteem door de kleinschaligheid. Signalen zijn snel op de juiste plek, waardoor verbeteracties vlot kunnen uitgevoerd. De academie vraagt betrokkenen om hun mening en krijgt vaak ongevraagd advies en feedback van verschillende partijen.

De opleiding ontvangt voor het onderwerp Kwaliteitszorg het oordeel goed.

Toetsing en gerealiseerd niveau

De Toneelacademie heeft een deugdelijke toetsystematiek. Er is veel controle op de kwaliteit van toetsen: bijvoorbeeld via het meer-ogenprincipe en de examencommissie. De feedback die studenten ontvangen, is van uitstekende kwaliteit en bereidt hen goed voor op de beroepspraktijk waar feedback geven en ontvangen belangrijke vaardigheden zijn.

De opleiding leidt studenten op die geschikt zijn voor de beroepspraktijk. Het panel is van mening dat de studierichting Acteur excellente afgestudeerden voortbrengt, die meteen bij het grote toneel aan de slag kunnen. Ook de andere studierichtingen binnen de opleiding Theater leveren goede afgestudeerden af.

De opleiding ontvangt voor het onderwerp Toetsing en gerealiseerd niveau het oordeel goed.

Bijzonder kenmerk

De Toneelacademie schenkt veel aandacht aan Intermedialiteit. Dit is het vermogen om een vertelling, een theateraal product of project via verschillende media, zoals toneel, film, televisie, literatuur of internet, uit te werken en aan te bieden. Het gaat er niet om dat iets in twee of meer verschillende media wordt aangeboden, maar om de wederzijdse beïnvloeding van die media binnen het kunstwerk. Het panel vindt dat de academie zich met deze brede definiëring enigszins tekort doet. Het heeft gezien dat Intermedialiteit bewust als artistiek-esthetische strategie wordt ingezet. Studenten worden in alle onderdelen van de studie gedwongen om na te denken over het spel zijn, over hoe performativiteit kan worden ingezet en hoe ze zich het beste tot verschillende media kunnen verhouden. Zij hebben in presentaties laten zien hoe ze intermediale middelen inzetten.

Toelichting panel op het bijzonder kenmerk 'Intermedialiteit'

Eenzijds houdt Intermedialiteit in dat nieuwe mediatechnologieën in het vak theater maken, performen, acteren en vormgeven worden toegepast om de verbeeldingsprincipes van het theater te verbreden en de speelruimten van de performer, acteur en vormgever te herdefiniëren. De inzet van nieuwe technologieën op de vloer geeft dan aanleiding tot nieuwe theatervormen.

Anderzijds houdt Intermedialiteit in dat de theatermaker, performer, acteur en vormgever hun vakspecifieke kennis en vaardigheden ook inzetten buiten het theater en daarmee het 'performatieve spectrum' van hun eigen beroepspraktijk verbreden en de invloed van het theater op andere media laten gelden. Ze maken dan bijvoorbeeld performatieve documentaires, of performatieve mediakunstinstallaties. Ze grijpen bijvoorbeeld in op het klassieke modeshow concept (soms door het letterlijk op zijn kop te draaien).

Pagina 5 van 9 Beide richtingen veronderstellen een kritische reflectie op de mediatisering van de hedendaagse cultuur en samenleving (die zich vooral manifesteert in de alomtegenwoordigheid van media die de nodige mediawijsheid vereist om daarmee om te kunnen gaan) en op de positie van het theater daarbinnen. Daaraan wordt aan de Toneelacademie Maastricht door het hele programma heen aandacht besteed.

Met name in de richtingen performance en regie, is de inzet van nieuwe technologieën en media vanaf het begin van de opleiding tot de dagdagelijkse praktijk gaan behoren. De opleiding ondersteunt dit door een stimulerend en kritisch denkkader aan te reiken, en door de student op weg te helpen naar technologische zelfredzaamheid. Studenten van de Toneelacademie Maastricht ontwikkelen de sensitiviteit om media op heel diverse en nieuwe manieren in te zetten, en vooral om zich kritisch tot media te verhouden.

De Toneelacademie heeft met haar uitwerking van Intermedialiteit een unieke invalshoek gekozen.

De academie voldoet daarmee aan beide criteria.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Zuyd Hogeschool te Heerlen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 18 mei 2015 naar voren te brengen.
Van deze gelegenheid heeft het college van bestuur geen gebruik gemaakt.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Theater (240 ECTS; variant: voltijd; locatie: Maastricht) van de Zuyd Hogeschool te Heerlen. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: Acteur; Performer; Regisseur; Theatervormgever. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als goed.

Verder besluit de NVAO tot toekenning van het bijzonder (kwaliteits)kenmerk "Intermedialiteit" aan de opleiding hbo-bachelor Theater van de Zuyd Hogeschool te Heerlen.

Dit besluit treedt in werking op 30 juni 2015 en is van kracht tot en met 29 juni 2021.

'Of Arts' wordt aan de graad bachelor toegevoegd indien ten minste 70% van de opleidingen binnen een cluster is geaccrediteerd na 1 januari 2012¹.

Den Haag, 30 juni 2015

De NVAO
Voor deze:

Lucien Bollaert
Bestuurder

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

¹

Stcrt. 2013, 35337. De NVAO publiceert maandelijks een overzicht van deze clusters op haar website.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel voltijd
Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Goed
Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Goed
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Goed
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Goed
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Goed
	6. Het programma is studeerbaar.	Goed
	7. De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.	Voldoende
	Personeel	8. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.
9. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.		Goed
10. De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.		Goed
Voorzieningen	11. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Voldoende
	12. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Goed
Kwaliteitszorg	13. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Goed
	14. De uitkomsten van deze evaluatie vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.	Goed
	15. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.	Goed
Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	16. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Goed
Eindoordeel		Goed

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent.
Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel voltijd
7. Bijzonder (kwaliteits)kenmerk Intermedialiteit	Onderscheidend karakter	Voldoende
	Concretisering	Voldoende
Beoordeling BKK	Eindoordeel	Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent.
Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Pagina 9 van 9 **Bijlage 2: panelsamenstelling**

- Dr. M.J. Kattenbelt (voorzitter), Visiting professor - Universität Wien, Wenen;
- Drs. L.M.G. Celis (lid), Gastdocent opleiding Pedagogiek - Fontys Hogeschool Pedagogiek – Tilburg;
- J.I. Spoel (lid), Artistiek medewerker en programmeur Maaspodium - Maas Theater en Dans;
- C.F.J.M. Meijers (lid), Hoofdredacteur Theatermaker;
- L.H. van der Meiden BA (student-lid) , Master Kunst- en Cultuurwetenschappen - Rijksuniversiteit Groningen en Bachelor Docent Theater - NHL Hogeschool .

Het panel werd ondersteund door drs. P. Göbel, secretaris (gecertificeerd).